

Çoklu Baro Teklifinde Gözden Kaçan Detaylar

Ülkemizin zaten fazlasıyla kalabalık olan gündemine Avukatlık Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ("Teklif") eklendi. Konu medyada yoğun olarak tartışılıyor olsa da takip ettiğim tartışmaların çoğu siyasal düzlemde yapılıyor ve Teklif 'in getirdikleri ve muhtemel sonuçları hakkında fazla bilgi verilmiyor. Alışık olduğumuz bir tartışma seviyesi bu ne yazık ki. Ancak, Teklifin getirdiği ve medyada az tartışılan bir detay var ki çok önemli sonuçlar doğurabilir ve bu değişikliklerin doğrudan avukatları etkilemekle kalmayıp ileride bir avukatın hizmetlerinden faydalanacak kişileri de dolaylı olarak etkilemesine sebep olabilir. Bu yüzden Teklifin daha detaylı bir şekilde cesurca tartışılması ve herkes tarafından anlaşılması gerekiyor.

1)Teklifte dikkat edilmesi gereken değişiklikler, gerekçeleri ve anaçları

5,000'den fazla avukat bulunan illerde en az 2,000 avukat olacak şekilde birden fazla baro kurulabilecektir. Türkiye Barolar Birliği (TBB) verilerine göre 31.12.2019 tarihi itibarıyla 5,000'den fazla avukatın kayıtlı olduğu sadece üç baro var; İstanbul (46,052), Ankara (17,598) ve İzmir (9,612).

İstanbul, Ankara ve İzmir barolarında bugüne kadar yapılan seçimleri şu andaki iktidar partisinin desteklediği adaylar kazanamadı. Bu adayların, seçilen adaylarla aralarındaki oy farkı dikkate alındığında bundan sonra kazanmaları da kolay gözüküyor. Bu durum iktidarı rahatsız ediyor. Neden bu kadar rahatsız ediyor emin de değilim. Değişiklikten etkilenen baroların adli yardım ve CMK avukat atama bütçeleri (kendi avukat tutma imkânı olmayan kişilere baronun atadığı avukatlara ödenen ücretler) çok da yüksek değil. Değişiklikten etkilenecek üç ilimizin 2019 adli yardım ve CMK atamaları bütçelerine bakıldığında ve bu baroların son seçimlerinde iktidar tarafından desteklenen adayların aldığı oylar da hesaba katıldığında tahmini kurulacak baro sayısına göre kendi destekledikleri bu yeni barolar vasıtasıyla yönetecekleri bütçe üç ilde toplam 10 milyon TL olacak. Daha evvel akıl dışı kanun değişiklikleri ile paylaşılmış olan pastaları düşünürsek epey az bir tutar.

Muhalefete daha yakın olan bu baro yönetimlerinin siyasal alanda yaptığı muhalefetin önüne geçmek için bu denli anlamsız bir kanun değişikliğine dayanıldığına inanmıyorum. Bugüne kadar baroların iktidar üstünde önemli bir siyasal baskı oluşturduğunu da düşünmüyorum.

Asıl amaç avukatları disiplin soruşturmaları yoluyla sindirmek. Baroların bağlı olduğu ve barolar tarafından verilen disiplin kararları ve "disiplin soruşturması yapılmasına gerek yoktur" kararlarının temyiz merci TBB genel kurulu. TBB genel kurulunun bu kararlarından bir kısım daha ağır olanlarına karşı Danıştay'a başvurulabiliyor ama diğerleri için nihai kararı TBB genel

kurulu veriyor. Zaten sürecin içine haksızca sürüklenmek yeterince caydırıcı olacaktır, bazı kararlarda Danıştay'da aklanma imkânı kurulacak baskı gerçeğini değiştirmiyor.

TBB genel kurulu, baroların gönderdiği delegelerden oluşuyor ve şu anda barolar kendilerinde kayıtlı avukat sayısına göre delege gönderiyor. Her baronun 2 delegeyi üstüne, her 300 avukat için 1 delege gönderiliyor. Yani şu anda epey demokratik bir sistem var. TBB genel kurulunda Türkiye'deki avukatların %46'sının kayıtlı olduğu İstanbul, Ankara ve İzmir baroları aynı oranda temsil ediliyor. Yani iktidarın desteklediği adaylar üç büyük ilimizdeki baro seçimlerini kazanmadığı sürece iktidarın TBB'ye hâkim olması mümkün değil ve avukatların üzerinde baskı kurmanın tek yolu TBB genel kuruluna hâkim olmak. Teklif yasalarsa, kurulacak baroların sayısını bilmesek de henüz, İstanbul, Ankara ve İzmir barolarının TBB genel kurulunda temsili %10'un altına düşecek. Böylece iktidara yakın baroların delegeleri vasıtasıyla zaten bölünen ve fişlenen iktidara uzak avukatlar üzerinde baskı kurma imkânı doğmuş olacak.

2) Teklif lehine yapılan mesnetsiz ve desteksiz argümanlar

Teklifin kendi gerekçesinde yapılan değişikliğin amacının avukatlık mesleğinde yaşanan sıkıntıları gidermek olduğu söyleniyor. Oysa değişikliğin mesleğin hangi sıkıntısını nasıl çözeceği konusunda tek bir madde yok.

Avukatların baroların hizmetlerinden memnun olmadıkları gerekçesiyle seçimlere yüksek katılım olmadığı iddia ediliyor. Son İstanbul Barosu seçimlerine bakıldığında katılımın %65 civarı olduğu görülecektir. Bu oran 5,000'den az avukatı olan pek çok baromuzun son seçimindeki katılım oranından veya yurt dışındaki pek çok baronun seçimlerine katılım oranından farklı değil, yani anlamlı bir gösterge değil bu avukatların barolarından memnun olup olmadıklarını anlamak için.

Bir şey daha ekleyeyim, kalabalık barolarla kalabalık olmayanlar arasında adli yardım ve CMK taleplerinin karşılanma oranları arasında da anlamlı bir fark bulunmuyor. Yani kalabalık barolarda hizmetin aksadığı falan yok. Ortada bir memnuniyetsizlikte varsa, kalabalık baroda da az kalabalık baroda da aynı seviyede.

Teklif destekçileri, büyük baroların muhalefetin uzantısı şeklinde davrandığını, muhalefetle beraber siyaset yaptığını iddia ediyor. Tabi bakmaya, araştırmaya tenezzül etmiyor olsalar gerek, AKP iktidara geldiğinden beri Türkiye'de seçilen tüm baro başkanlarından 49 tanesi AKP üyesi veya milletvekili/adayı olmuş, 45'i CHP, 7'si MHP, 5'i HDP, 7'si diğer partiler, 199 tanesinin ise herhangi bir siyaset ilişkisi bulunmamaktadır. Yani çoğunluk baro başkanının siyasetle ilgisi yok, olanlar arasında da liderlik AKP'de. Yani bu argüman da asılsız. Kaldı ki baroların görevi avukatların haklarını ve hukukun üstünlüğünü savunmak. İktidar partisinin avukat hakları veya hukukun üstünlüğü konusunda müspet bir icraatını ben hatırlamıyorum, hep kötüye oldu gidişat hukuk

konusunda. O yüzden baroların ve varlık sebebi iktidarı eleştirmek olan muhalefet partilerinin söylemlerinin örtüşmüş olması gayet doğal.

Bir de "başka ülkede gayet güzel bu sistem, mesela Amerika" argümanı var. Bunu söyleyenler "Amerika" sistemini hiç araştırmış mı acaba? Öncelikle federal bir devletten bahsediyoruz ve Amerika'da barolar eyalet seviyesinde düzenlenir. Yani benzetme New York veya Kaliforniya barosu ile yapılmalı yapılacaksa. Ben New York Barosu'na da kayıtlı ve 2 sene New York'ta avukatlık yapmış biri olarak söyleyeyim, New York'ta ve benim bildiğim tüm eyaletlerde avukatlık yapmak için kayıtlı olunması gereken baro 1 tanedir. New York eyaletinde adı New York Bar'dır. Ama mesela New York City Bar Association da vardır New York'ta, isteyen kayıt olur, dernek statüsündedir, bizdeki avukatlar tarafından kurulmuş olan pek çok dernek gibi. Teklifin destekçileri acaba bu Amerika'da bu tür derneklerin isimlerinde "bar (baro)" ifadesi oluyor diye mi yanılıya düşüyorlar, bilemiyorum.

Bu arada epey başka ülkenin sistemini de araştırdım ancak bu Teklifin getirmeye çalıştığı sistemin bir benzerini bulamadım.

3) Teklifin uygulamada yaratacağı sıkıntılar

Birden fazla baro olan şehirlerde baroların uygulamaları arasında farklar ortaya çıkacak.

Stajyer avukatlar yanlarında staj yapacakları avukatı seçerken siyasi görüşlerini de hesaba katmak zorunda kalacak.

Reklam yapılması bile avukatlığa gölge düşüreceği için mevcut düzende yasak iken avukatlar baro kurmak için politika yapacaklar, siyasetçi gibi davranacaklar ve bu mesleğin bağımsızlığı başta olmak üzere çok konuda mesleğe gölge düşürecek.

Avukatlar TBB'de demokratik şekilde temsil edilmeyeceği için avukatların çoğunun aleyhine ve istemediği TBB kararları çıkacak ve bu mesleğe olumsuz yansıtacak.

Avukatların bazıları müvekkillerini ve alacakları işlerdeki karşı tarafı daha dikkatli seçecek, çünkü disiplin soruşturması yoluyla baskı altında bırakılmak ihtimalini azaltma endişesi taşıyacaklar. Yani istediğiniz avukatı tutmanız da zorlaşacak.

Sonuç olarak, asıl amacı 2010 senesindeki referandum ile HYSK'nın oluşumu üzerinde yapılan değişikliklerden sonra savcı ve hakimler üzerinde yapılmaya başlayan baskının benzerinin avukatlar üzerinde de kurulabilmesi olan ve zaten pek çok sıkıntısı olan hukuk sistemimizi daha da geriye götürecek bir düzenleme ile karşı karşıyayız. En azından avukat olan milletvekillerimizin

Teklifin yasalaşması sürecinde oy kullanırken bunları dikkatlice değerlendireceklerini ümit ediyorum.

Av. Hakan Yazıcı